

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

TSHIVENDA LUAMBO LWA U ENGEDZA LWA U THOMA (FAL)

BAMMBIRI LA VHURARU (P3)

2017

MARAGA: 100

TSHIFHINGA: Awara 2½

Bammbiri ili li na masiatari a 6.

NDAELA NA MAFHUNGOTHANGELI

1. Heli bammbiri li na KHETHEKANYO THARU:

- KHETHEKANYO YA A: Maanea (50)
KHETHEKANYO YA B: Zwibveledzwa Zwilapfu zwa Vhudavhidzani (30)
KHETHEKANYO YA C: Zwibveledzwa Zwipfufhi zwa Vhudavhidzani/
zwa Tsumbedzi/zwa Mafhungo (20)

2. Fhindulani mbudzo NTHIHI u bva kha khethekanyo INWE na INWE.

3. Nwalani nga luambo lune na khou lingwa ngalwo.

4. Thomani KHETHEKANYO INWE na INWE kha siatari LISWA.

5. Ni fanela u pulana (tsumbo: mapa wa muhumbulo/nyolo/tshati ya nyelelo/maipfi a re khii na zwiñwe), u vhalulula na u sedzulusa mushumo wañu. Pulane yañu i tea u RANGELA maanea.

6. U pulana hothe hu tea u sumbedzwa nga u ralo. Ni eletshedzwa u thutha pulane yothe nga u tala mutalo u budekanyaho khayoy.

7. Ni eletshedzwa lwa tshothe uri ni shumise ndangatshifhinga iyi yo anganywaho:

- KHETHEKANYO YA A: Henefha kha minetse ya 80
KHETHEKANYO YA B: Henefha kha minetse ya 40
KHETHEKANYO YA C: Henefha kha minetse ya 30

8. Nomborani phindulo dzañu sa zwe thoho dza nomboriswa zwone kha bammbiri la mbudzo.

9. Nani phindulo INWE na INWE thoho yo teaho.

10. Musi ni tshi vhalala tshivhalo tsha maipfi, maipfi a re kha thoho ye na nanga ha tei u katelwa kha itsho tshivhalo.

11. Nwalani nga vhudele nahone zwi no vhalea.

KHETHEKANYO YA A: MAANEA

MBUDZISO 1

Fhindulani mbudziso NTHIHI kha dza malo dzi tevhelaho. Vhulapfu ha phindulo yaṅu vhu vhe maipfi a u bva kha 250 u ya kha 300.

- 1.1 Arali hu si nga nṅhani ha mapholisa ndi musi a songo ḽi vhona. [50]
- 1.2 Vhudifari havhuḽi vhu a vhuedza vhutshiloni. [50]
- 1.3 Nṅwalani maanea ane a fhela nga maipfi haya: ... u thetshelesa zwo nthusu. [50]
- 1.4 Migwalabo tshivhangi tsha zwivhuya na mitshinyalo. [50]
- 1.5 U shaea ha mishumo zwi tuṅuwedza u anda ha vhugevhenga. Ṽaṅani. [50]
- 1.6 Ṽalelani zwifanyiso zwi tevhelaho nga vhuronwane uri ni ḽo kona u nṅwala maanea ane a anana nazwo. Nangani tshithihi tsha izwo zwifanyiso ni nṅwale ngatsho maanea aṅu. Maanea aṅu ni a nṅee ṅhoḽo yo teaho:

1.6.1

[Tshi bva kha: Inthanethe]

[50]

1.6.2

[Tshi bva kha: Inthanethe]

[50]

1.6.3

[Tshi bva kha: Inthanethe]

[50]

ṬHANGANYELO YA KHETHEKANYO YA A:

50

KHETHEKANYO YA B: ZWIBVELEDZWA ZWILAPFU ZWA VHUDAVHIDZANI**MBUDZISO 2**

Fhindulani mbudziso NTHIHI kha n̄a dzi tevhelaho. Vhulapfu ha phindulo yaṅu vhu vhe maipfi a u bva kha 120 u ya kha 150.

2.1 VHURIFHI HA TSHIOFISI

N̄walelani yunivesithi ine na khou tama u dzhena khayō ni tshi ita khumbelo ya u dzhena afho n̄waha u tevhelaho. Ni sumbedze na buḍo line na khou li tama.

[30]**2.2 NGANEAVHUTSHILO YA MUFU**

Muṅwe wa shaka lanu la tsinisa o ri sia. Vha muṅa vho ni humbela uri ni vhale nganeavhutshilo yawe nga ḍuvha la mbulungo.

N̄walani nganeavhutshilo ine na ḍo i vhala nga ilo ḍuvha.

[30]**2.3 MUVHIGO**

Inwi sa muṅwaleli wa siviki no dzhenela u pfumbudzwa nga ha ndila dzavhudi dza u kona u shumisana na vhadzulapo, ho dzudzanywaho nga masipala wa haṅu.

N̄walani muvhigo une na ḍo u nea komiti ya siviki ya haṅu.

[30]**2.4 MUFHINDULANO**

No vha na mashudu a u tangana na muimbi makone we na vha ni tshi lavhelela u mu vhona nga maṅo aṅu.

N̄walani mufhindulano we wa vha hone vhukati haṅu na uyo muimbi.

[30]**THANGANYELO YA KHETHEKANYO YA B: 30**

**KHETHEKANYO YA C: ZWIBVELEDZWA ZWIPFUFHI ZWA VHUDAVHIDZANI/
ZWA TSUMBEDZI/ZWA MAFHUNGO**

MBUDZISO 3

Fhindulani mbudziso NTHIHI kha tharu dzi tevhelaho. Vhulapfu ha phindulo yanu vhu tea u vha maipfi a u bva kha 80 u ya kha 100.

3.1 GARATA YA THAMBO

No aluswa mushumoni, no no vha kha vhuimo ha ntha. Sa ndila ya u livhuwa zwe Mudzimu vha ni itela zwone, no humbula u ita vhutambo ha u pembelela maimo kana mushumo wonowo na thama dzanu.

Nwalani garata ya thambo ine na do i rumela kha idzo thama dzanu. [20]

3.2 DAYARI

No vha no fara lwendo lwa u ya Mpumalanga lwa maduvha matanu u guda nga zwa mupo no imela muvhundu wa hanu.

Nwalani dayari nga zwo bvelelaho nga maduvha ayo. [20]

3.3 NDAELA

No vha no fhelekedza makhulu wanu ha dokotela u toliwa.

Nwalelani vhabebi vhanu ndaela dze dza newa makhulu wanu nga dokotela. [20]

THANGANYELO YA KHETHEKANYO YA C: 20
MARAGAGUTE: 100